

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Economische Politiek**
Directie Europa, Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Datum 12 februari 2010

Betreft Beantwoording Kamervragen over het niet betalen van facturen en
misbruik van marktmacht

Ons kenmerk
EP/EMC / 10015571

Bijgaand zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, de antwoorden op de vragen die het lid Vos (PvdA) heeft gesteld over het bericht dat 20.000 zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) in het derde kwartaal van 2009 zijn gestopt met het eigen bedrijf, nr. 2010Z00486, ingezonden op 13 januari 2010.

1

Bent u bekend met het bericht dat 20.000 zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) in het derde kwartaal van 2009 zijn gestopt met het eigen bedrijf?

Antwoord

Ja.

2

Is u bekend in hoeverre het laat of niet betalen van facturen door opdrachtgevers aan zzp'ers een oorzaak is van het staken van het eigen bedrijf? Indien daar geen gegevens over bekend zijn, bent u bereid om middels een steekproef of kort onderzoek te onderzoeken of en in hoeverre het betalingsgedrag een oorzaak kan zijn van het hoge aantal bedrijfsstakingen?

Antwoord

Momenteel laat ik onderzoek doen naar de problemen die zzp'ers tijdens de crisis ondervinden. De geschetste problemen vormen onderdeel van dit onderzoek. De uitkomsten van dit onderzoek zal ik zo spoedig mogelijk met u delen.

3

Zijn u berichten, al dan niet via de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), bekend van ondernemingen die van andere, veelal grotere ondernemingen het bericht krijgen dat de factuur niet betaald wordt en de facturerende onderneming maar naar de rechter moet stappen als zij bezwaar wil maken tegen het niet betalen van de factuur?

Antwoord

Nee. Naar de NMa mij heeft meegedeeld zijn dit soort berichten bij haar niet bekend.

4

Zijn u berichten bekend dat het niet betalen of verlagen van de prijs van de factuur vooral voorkomt bij adviesdiensten waarbij de afgesproken prestatie betwist wordt?

Antwoord

Nee.

5

Deelt u de analyse dat het voor toeleverende ondernemingen moeilijk is om bezwaar te maken tegen het niet betalen van facturen omdat zij afhankelijk zijn van opdrachtverlening en er dus sprake is van misbruik van marktmacht?

Antwoord

Ik acht het goed mogelijk dat dit voor zzp'ers als toeleverende ondernemingen moeilijk is. Zoals ik in mijn brief van 17 december 2009 aan uw kamer heb geschreven, blijkt namelijk ook dat in de door EIM onderzochte branches het overgrote deel van de leveranciers dat wordt geconfronteerd met het eenzijdig wijzigen van contracten en het stellen van oneerlijke voorwaarden door afnemers, met dezen in gesprek blijft en met hen onderhandelt. De belangrijkste reden hiervoor is dat leveranciers bevreesd zijn een belangrijk deel van hun omzet te verliezen (kamerstukken II 2009/2010, 32 123 XIII, nr. 46). De vraag of zodanige afnemers zich schuldig maken aan misbruik van een economische machtspositie in de zin van de Mededingingswet, kan niet in het algemeen worden beantwoord, maar is afhankelijk van het gedrag van een afnemer in het concrete geval.

6

Wat kan een onderneming doen die al wel btw heeft betaald over een gedeclareerde maar niet betaalde factuur?

Antwoord

Indien een vergoeding niet is en niet zal worden ontvangen, kan de onderneming een verzoek indienen tot teruggave van de daarover betaalde BTW.

7

Bent u bekend met de advisering rond 'werkkapitaalmanagement' van adviesorganisaties?

Antwoord

Ja.

8

Is u bekend dat onderdeel van de advisering van werkkapitaalmanagement kan zijn dat een grote onderneming wordt geadviseerd de facturen aan toeleverende ondernemingen niet te betalen?

Antwoord

Het werkkapitaalmanagement houdt in het reduceren van de debiteurenstand en voorraden en het door de afnemer bij de leverancier bedingen van een zo lang mogelijke betalingstermijn. Dat daarbij aan grote ondernemingen wordt geadviseerd facturen aan toeleverende ondernemingen niet te betalen, is mij niet bekend. Vanzelfsprekend is een afnemer wel verplicht de afgenomen goederen of diensten te betalen.

9

Deelt u de mening dat deze vorm van het afschuiven van financieel risico, die ondanks het contractenrecht kan ontstaan, ongewenst, immoreel en oneerlijk is jegens de afhankelijke partij?

Antwoord

Een leverancier zal een voorkeur hebben voor een zo snel mogelijke betaling, terwijl de afnemer belang heeft bij een langere betalingstermijn. Dit laatste is niet het afschuiven van financieel risico, maar een kwestie van onderhandelen tussen leverancier en afnemer. Dit is een bekend fenomeen. Leveranciers en afnemers zijn namelijk vrij de betalingstermijn in onderling overleg overeen te komen. Als zij het over de betalingstermijn niet eens worden, staat het de leverancier vrij af te zien van het sluiten van een overeenkomst tot het leveren van goederen of het verrichten van diensten.

10

Indien het niet betalen van facturen, als onderdeel van werkkapitaalmanagement of bezuinigingen bij ondernemingen voorkomt, bent u dan bereid om stappen te ondernemen tegen deze praktijk? Zo ja, aan welke stappen denkt u? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Als een afnemer een factuur met de overeengekomen prijs voor aan hem geleverde goederen of voor hem verrichte diensten niet voldoet, komt de afnemer de door hem gesloten overeenkomst niet na. Dit is een privaatrechtelijk geschil tussen leverancier en afnemer. Als zij dat geschil niet in goed overleg kunnen bijleggen, staat voor hen de gang naar de civiele rechter open. Zoals ik in mijn brief van 17 december 2009 heb geschreven, is het in Nederland een probleem dat leveranciers er voor terugdeinzen de nakoming van hun contractuele aanspraken af te dwingen uit vrees goede klanten te verliezen. Daarom ben ik voornemens te onderzoeken of er voldoende draagvlak is voor een gedragscode met daaraan gekoppeld een geschillencommissie gericht op de nakoming van gesloten contracten.

(w.g.) Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economische Zaken